

**PROGRAM  
WYCHOWAWCZO –  
PROFILAKTYCZNY  
SZKOŁY PODSTAWOWEJ  
IM. M. KOPERNIKA  
W CZASŁAWIU  
2022 – 2026**

## **Podstawa programowa:**

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (zwłaszcza art. 72);*
- *Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;*
- *Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;*
- *Konwencja o Prawach Dziecka;*
- *Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej); (art. 4 ust. pkt 24 oraz art. 26)(art. 84 ust. 1 – 3 oraz ust. 5) ustawy Prawo oświatowe;*
- *Karta Nauczyciela, Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.*

**Czynniki ryzyka** – cechy, sytuacje, warunki sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych i zaburzeń:

- zaburzona struktura rodziny
- słaba odporność na frustrację i sytuacje stresowe
- niepowodzenia szkolne
- cyberprzemoc
- trudności w budowaniu poprawnych relacji między uczniami (odrzućenie przez rówieśników)
- brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych (niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem, brak kontroli)
- przemoc rówieśnicza (pojedyncze przypadki stosowania agresji fizycznej oraz autoagresji)

Z tego względu ważne jest, by dostrzegać w życiu dziecka występowanie czynników sprzyjających zachowaniom problemowym oraz reagować i tym samym zapobiegać dalszemu kumulowaniu się ryzyka.

- nie przestrzeganie zasad savoir – vivre
- niska kultur osobista uczniów (agresja słowna, wulgaryzmy, obraźliwe gesty, brak szacunku wobec siebie)

**Czynniki chroniące** – cechy, sytuacje, zwiększające odporność jednostki na działanie czynników ryzyka. Najważniejsze czynniki chroniące

- poczucie bezpieczeństwa w szkole
- silna więź z rodzicami
- jasne zasady zachowania
- zainteresowanie nauką szkolną
- wsparcie rówieśników przestrzegających wartości i zasad zachowania

- przynależność do pozytywnych grup
- działania dotyczące profilaktyki uzależnień
- posiadanie zainteresowań, zamiłowań, pasji

Profilaktyka w szkole jest działaniem koniecznym, a szkoła bez profilaktyki staje się środowiskiem niebezpiecznym wychowawczo dla uczniów.

**Uchwalony przez Radę Pedagogiczną w dniu: 13.09.2022 r.**

**Uchwalony przez Radę Rodziców w dniu: 13.09.2022 r.**

## **1. Wprowadzenie**

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój ucznia w wymiarze intelektualnym, społecznym, emocjonalnym, kulturalnym i fizycznym. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiąganiu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów w trudnych sytuacjach. Funkcjonowanie we współczesnym świecie polega na ciągłym dostosowywaniu się do zachodzących zmian, reguł i zasad, które wciąż na nowo wyznaczają kierunek działania człowieka. W przypadku dzieci i młodzieży wiąże się to z koniecznością szukania sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorców do naśladowania, które często młode pokolenie znajduje w wymyślonej rzeczywistości, kreowanej głównie przez mass media.

Program powstał w oparciu o wyniki obserwacji, badania ankietowe prowadzone wśród uczniów, pracowników szkoły i rodziców, ewaluację dotychczasowych programów: wychowawczego i profilaktyki, analizę sprawozdań półrocznych i rocznych wychowawców klas, rozmów i konsultacji z rodzicami, nauczycielami oraz przedstawicielami innych podmiotów wspierających szkołę w realizacji działań profilaktyczno – wychowawczych. Program jest oparty na misji i wizji szkoły. Opisuje treści i działania skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców związane z realizacją misji szkoły oraz zadań w zakresie wychowania i opieki, a także ujmuje zdiagnozowane zagadnienia problemowe.

## **II. Wizja i misja szkoły, model absolwenta**

### **Wizja naszej szkoły**

Nasza szkoła jest przyjazna i bezpieczna dla ucznia, stwarza optymalne warunki wszechstronnego rozwoju każdego ucznia, w oparciu o szacunek do drugiego człowieka, poszanowanie uniwersalnego systemu wartości, dziedzictwa historycznego i kulturowego. Dba o wysoki poziom nauczania, zaspokaja specjalne potrzeby edukacyjne uczniów, przygotowuje uczniów do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacyjnym i do dokonywania mądrych i odpowiedzialnych wyborów w przyszłości. Nasza szkoła integruje się ze środowiskiem lokalnym, współpracuje z rodzicami, cieszy się uznaniem w środowisku i zaufaniem rodziców.

### **Misja naszej szkoły**

1) Wyposażamy uczniów w wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, rozpoznajemy i rozwijamy uzdolnienia oraz zaspokajamy specjalne potrzeby edukacyjne uczniów.

- 2) Wychowujemy ucznia świadomego i odpowiedzialnego, posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania we współczesnym świecie.
- 3) Uczymy kochać, szanować i żyć kulturą i tradycją narodu polskiego, jednocześnie wychowujemy w poszanowaniu kultur i wartości innych narodów.
- 4) Zwracamy szczególną uwagę na rozwój fizyczny, propagujemy wśród uczniów zdrowy styl życia.
- 5) Dbamy o bezpieczeństwo uczniów.
- 6) Wspieramy rodziców w procesie wychowania, rodzice są partnerami szkoły.
- 7) Pracownicy szkoły z zaangażowaniem wykonują swoją pracę, okazują sobie życzliwość i pomoc w realizacji powierzonych im zadań.
- 8) Dbamy o profilaktykę i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów w trakcie i po wygaśnięciu pandemii COVID – 19.
- 9) Dbamy o osiągnięcie zaburzonej równowagi między przewartościowanym nauczaniem a niedowartościowanym wychowaniem uzupełnianym o profilaktykę.

### **Model absolwenta szkoły**

Działania zawarte w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie. Absolwent naszej szkoły:

- Jest dobrze przygotowany do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacji
- Potrafi samodzielnie zdobywać i wykorzystywać potrzebne informacje
- Umie korzystać z nowoczesnych źródeł technologii informacyjnej
- Ma świadomość konieczności nieustannego pogłębiania i zdobywania nowych wiadomości i umiejętności
- Ma poczucie odpowiedzialności za własny rozwój
- Przejawia postawę szacunku, tolerancji, odpowiedzialności i wzajemnej i pomocy innym
- Ma uporządkowaną hierarchię wartości, kieruje się zasadami etycznymi
- Potrafi dbać o swoje zdrowie, sprawność fizyczna, przejawia postawy proekologiczne
- Zna i kultywuje tradycje rodzinne, regionalne i narodowe, szanuje wielowiekowe dziedzictwo kulturowe, uczestniczy w życiu kulturalnym
- Jest otwarty na świat, ma świadomość przynależności do narodów Europy, szanuje dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki

### **III. Cele ogólne i szczegółowe działań wychowawczo – profilaktycznych**

Działalność wychowawcza szkoły należy do podstawowych celów polityki edukacyjnej państwa. Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości.

Zgodnie z definicją wychowania zawartą w art.1, ust.1 *ustawy Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59)* działania wychowawczo – profilaktyczne szkoły mają wspierać dzieci w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych, właściwych nawyków, w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID – 19 oraz chorób cywilizacyjnych
- 2) **emocjonalnej** ukierunkowanej na nabycie umiejętności wyrażania emocji i ich kontrolowania, odporności na stres i niepowodzenia, zdolności skupiania uwagi i motywacji do pracy, nawiązywania prawidłowych więzi koleżeńskich, pożądanych zewnętrznych form wyrażania szacunku dla dobra wspólnego oraz kultury słowa i dobrego wychowania,
- 3) **intelektualnej** ukierunkowanej na zdobywanie wiedzy i umiejętności czyli rozwój poznawczy jednostki
- 4) **społecznej** ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych, szczególnie w kontaktach uczniów – otoczenie, uczniów – środowisko lokalne
- 5) **duchowej** ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości

**Celem wychowania** realizowanego w szkole jest **uczeń dojrzały** na miarę fazy rozwojowej, w której się znajduje.

Podstawa programowa kształcenia ogólnego szkoły podstawowej wskazuje następujące ogólne cele oddziaływań wychowawczych:

- 1) Wychowywanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
- 2) Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
- 3) [...] Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
- 4) Wsparcie [...] członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
- 5) Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w [...] szkołach ogólnodostępnych [...]

#### **Cele szczegółowe:**

- 1) Propagowanie modelu wartości opartego na uniwersalnych zasadach poprzez:
  - Poszanowanie życia ludzkiego jako najwyższej wartości
  - Kierowanie się w stosunkach międzyludzkich uczciwością i prawdą
  - Poszanowanie godności osobistej

2) Kształtowanie dojrzałości i aktywnej postawy życiowej oraz umiejętności planowania własnego rozwoju poprzez:

- Rozpoznawanie i rozwój zainteresowań, zdolności, talentów
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za bezpieczeństwo, własne decyzje i działania
- Korzystanie z przysługujących praw i wywiązywanie się z obowiązków
- Motywowanie do kształcenia
- Dbłość o wysoką kulturę osobistą
- Preorientację zawodową i kształtowanie umiejętności radzenia sobie w przyszłości z wyborem zawodu

3) Promowanie zdrowego, ekologicznego i bezpiecznego stylu życia poprzez:

- Organizowanie akcji propagujących zdrowy i higieniczny tryb życia
- Kształcenie umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami
- Podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska
- Podnoszenie świadomości w sferze bezpieczeństwa

4) Zapobieganie zachowaniom ryzykownym poprzez promowanie zdrowego trybu życia i wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia

5) Przeciwdziałanie uzależnieniom – pomoc w zdobyciu wiedzy na temat uzależnień i innych zagrożeń dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.

6) Kształtowanie postaw prospołecznych i prorodzinnych

7) Wspieranie poczucia własnej wartości, wiary w siebie i w swoje możliwości

8) Przygotowanie do uczestnictwa w życiu społecznym poprzez:

- Kształtowanie pozytywnych relacji z rodziną i najbliższym otoczeniem
- Kształtowanie postawy patriotycznej, poszanowanie kultury, tradycji, symboli szkolnych, lokalnych i narodowych, tolerancja wobec odmiennych poglądów
- Rozwijanie tożsamości europejskiej
- Wypracowywanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów
- Wspieranie rozwoju samorządności uczniowskiej, współpraca organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym
- Kształtowanie umiejętności współpracy w zespołach klasowych
- Zaangażowanie w pracę na rzecz szkoły i środowiska lokalnego

10) Indywidualizacja procesu dydaktyczno – wychowawczego ze szczególnym uwzględnieniem uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, przy ścisłej współpracy z rodzicami poprzez:

- wsparcie uczniów wymagających szczególnej opieki
- organizowanie zajęć dla uczniów szczególnie uzdolnionych przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy

## **V. Formy realizacji zadań**

### **1. Rozwój intelektualny uczniów**

W trosce o harmonijny i właściwy rozwój intelektualny uczniów:

#### **1) nauczyciele zajęć edukacyjnych:**

- wyposażają uczniów w wiedzę i umiejętności umożliwiające im dalsze kształcenie
- kształtują umiejętność spójnego i logicznego wypowiedzania się na dany temat
- poznają, możliwości intelektualne ucznia i indywidualizują proces nauczania
- przygotowują się do samokształcenia i krytycznego korzystania z różnych źródeł wiedzy
- prowadzą zajęcia wyrównywania wiedzy, zajęcia z uczniami uzdolnionymi
- pobudzają zainteresowania uczniów
- wyrabiają nawyk czytania, rozbudzają zainteresowania czytelnicze
- uczą logicznego myślenia, abstrahowania, argumentowania, sztuki dyskusji, twórczej postawy
- kształtują umiejętność analizowania, syntetyzowania, porównywania, wnioskowania
- przygotowują uczniów do różnych konkursów, turniejów, zawodów
- przekonują o użyteczności zdobywanej wiedzy w życiu codziennym

#### **2) nauczyciel wychowawca:**

- obserwuje rozwój wychowanków, bada przyczyny dostrzeżonych deficytów rozwojowych i podejmuje środki zaradcze w celu ich wyeliminowania bądź ograniczenia
- wspiera rozwój uzdolnień i zainteresowań uczniów, m.in. w celu właściwego wyboru dalszego kształcenia
- prowadzi indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami
- współpracuje z innymi nauczycielami i poradnią psychologiczno – pedagogiczną
- rozwija indywidualne zainteresowania uczniów, organizując wyjazdy do teatru, kin, muzeum wystawy, wycieczki edukacyjne, warsztaty edukacyjne, sesje naukowe itp.
- Stwarza uczniom możliwość prezentacji na forum klasy swoich zainteresowań, osiągnięć

#### **3) szkoła jako instytucja:**

- Wyposaża uczniów w wiedzę i umiejętności konieczne do dalszego kształcenia
- Umożliwia uczniom nadrobienie braków poprzez organizowanie zajęć wyrównawczych
- Opiekuje się uczniami zdolnymi, organizując koła zainteresowań
- Inicjuje konkursy wewnątrzszkolne i umożliwia uczniom udział w konkursach i zawodach pozaszkolnych
- Stwarza możliwość prezentacji na forum szkoły osiągnięć i zainteresowań uczniów
- Wyróżnia i nagradza laureatów, konkursów, zawodów

#### **Dzięki realizacji wymienionych zadań uczniowie:**

- Świadomie i aktywnie uczestniczą w zajęciach lekcyjnych
- Korzystają z różnych źródeł wiedzy
- Przygotowują się do różnych konkursów i uczestniczą w nich
- Biorą udział w zajęciach kół zainteresowań, w imprezach klasowych, szkolnych i międzyszkolnych

### **2. Wprowadzenie w świat kultury:**

Wprowadzając uczniów w świat kultury:

### **1) nauczyciele zajęć edukacyjnych:**

- Uczą podstawowych zasad kultury życia codziennego
- Zapoznają uczniów z regionalnym, narodowym i europejskim dziedzictwem kulturowym
- Rozwijają poczucie więzi kulturowej z innymi obywatelami, narodami
- Przygotowują do odbioru różnych dzieł sztuki: fotografii, plakatu, film, reklamy
- Umożliwiają uczniom efektywne uczestnictwo w kulturze poprzez organizowanie akademii, wystaw spotkań ze sztuką w szkole, itp.
- Mobilizują młodzież do pełnienia roli twórcy (podczas przeglądów teatralnych, akademii, przedstawień, koncertów)
- Współorganizują wyjazdy do teatru, muzeum, filharmonii, opery, itp.

### **2) nauczyciel wychowawca:**

- Uczy właściwego zachowania w miejscach publicznych
- Ustala z wychowankami harmonogram uroczystości klasowych, zachęca do udziału w imprezach szkolnych
- Zaprasza na zajęcia ciekawych ludzi, twórców, sportowców, itp.
- Promuje pasje i talenty swoich uczniów
- Wyróżnia na forum klasy kulturalne zachowania uczniów
- Organizuje wycieczki do muzeum, kina, teatru, galerii itp. Przybliżając dorobek kulturalny regionu i kraju

### **3) szkoła jako instytucja:**

- Ustala harmonogram uroczystości i imprez szkolnych
- Nawiązuje współpracę z różnymi instytucjami kulturalnymi
- Zaprasza ciekawych gości (artystów, sportowców, animatorów życia kulturalnego)
- Promuje i wyróżnia szkolne talenty

### **Dzięki realizacji ustalonych celów uczniowie:**

- Świadomie uczestniczą w życiu kulturalnym klasy, szkoły i regionu
- Są współorganizatorami imprez kulturalnych
- Są przygotowani do dojrzałego odbioru sztuki i uczestnictwo w kulturze
- Znają wybitnych twórców kultury regionu oraz instytucje kulturalne

### **3. kultura zdrowotna i ekologia:**

W celu kształtowania właściwej postawy wobec życia i zdrowia oraz postawy proekologicznej uczniów:

#### **1) nauczyciele zajęć edukacyjnych:**

- Rozwijają zainteresowania przyrodnicze uczniów, ucząc aktywnego poznawania przyrody przez obserwację i doświadczenia
- Budzą wrażliwość na piękno przyrody regionalnej i ojczystej
- Uświadamiają zagrożenia ekologiczne wynikające z niewłaściwej ingerencji człowieka w świat przyrody i uczą odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego
- Uświadamiają konieczność podejmowania światowych, krajowych i regionalnych inicjatyw na rzecz ochrony środowiska
- Wdrażają do samodoskonalenia umiejętności ruchowych
- Uczulają na przestrzeganie zasad bezpiecznego zachowania w szkole i poza szkołą



- Kształtują właściwe postawy wobec zdrowia i życia
- Proponują zdrowy styl życia, ukazując zagrożenia wynikające z używania alkoholu, nikotyny, narkotyków, dopalaczy, złej diety, biernego trybu życia
- Organizują konkursy ekologiczne oraz promujące zdrowe życie
- Organizują zajęcia sportowe
- Uwrażliwiają uczniów na estetykę otoczenia
- Wyrabiają właściwe nawyki higieniczne

## **2) nauczyciel wychowawca:**

- Przygotowuje do prawidłowego zachowania w stanach zagrożenia życia i zdrowia, organizuje zajęcia z higienistką
- Uwrażliwia na bezpieczne zachowanie w szkole i poza szkołą
- Umożliwia uczniom poznanie środowiska naturalnego Małopolski i Polski, uwrażliwia na jego potrzeby i piękno (wycieczki, rajdy)
- Ukazuje wpływ człowieka na środowisko oraz sposoby walki z zagrożeniami ekologicznymi (organizuje spotkania ze specjalistami, prezentuje filmy i audycje tematyczne)
- Inicjuje klasowe działania proekologiczne
- Uczy dbania o ciało, urodę, zdrowie jako wyraz szacunku wobec siebie i innych (spotkania ze specjalistami – lekarzem, pielęgniarką, dietetyczką, gazetki tematyczne, programy edukacyjne, itp.)
- Wprowadza w świat problemów okresu dojrzewania, wyjaśnia symptomy fizycznego i psychicznego dorastania (filmy, prelekcje)
- Zachęca uczniów do udziału w konkursach promujących zdrowy styl życia
- Propaguje różne formy aktywności ruchowej jako warunek prawidłowego rozwoju i zdrowia (klasowe wycieczki, rajdy, zawody sportowe, itp)
- Uczy właściwej organizacji uczenia się oraz spędzania czasu wolnego – techniki uczenia się, trening pamięci)
- Zapoznaje z metodami relaksacyjnymi i sposobami walki ze stresem, realizuje profilaktykę uzależnień
- Włącza rodziców do współdziałania na rzecz kultury zdrowotnej (np. prelekcje, wspólne akcje)

## **3) szkoła jako instytucja:**

- Organizuje szkolne koła
- Umożliwia uczniom korzystanie z obiektów sportowych
- Mobilizuje do udziału w szkolnych i międzyszkolnych zawodach sportowych
- Organizuje dni sportu, rajdy, wycieczki, akcje ekologiczne
- Nawiązuje współpracę z organizacjami pozaszkolnymi i proekologicznymi

## **W wyniku tych działań uczniowie:**

- Umieją racjonalnie planować pracę i wypoczynek, dbają o zdrowie psychiczne i fizyczne
- Aktywnie uczestniczą w różnych formach promocji zdrowia i w działaniach ekologicznych
- Uświadamiają sobie zagrożenia związane z niezdrowym stylem życia i nałogami

## **4) dojrzałość społeczna i patriotyzm:**

W trosce o dojrzałość społeczną i postawę patriotyczną uczniów:

### **1) nauczyciele zajęć edukacyjnych:**

- Uczą współdziałania w zespole, stosują metody i formy pracy grupowej
- Przygotowują do publicznych wystąpień, przedstawiania własnego stanowiska, uczą prawidłowej komunikacji – nawiązywania i utrzymywania kontaktów z innymi ludźmi
- Uczą rozwiązywania konfliktów, sztuki negocjacji, poszukiwania kompromisów
- Zapoznają uczniów z Konstytucją RP, Konwencją Praw Dziecka w celu uświadomienia praw i obowiązków ucznia, obywatela, człowieka
- Przeciwdziałają agresji jako niewłaściwemu sposobowi rozwiązywania konfliktów
- Wyrabiają w uczniach nawyk dbania o mienie prywatne, szkolne, publiczne
- Uczą koleżeństwa, wskazują potrzebę niesienia pomocy słabszym
- Uczą samodzielności w działaniu, umiejętności planowania i organizowania pracy
- Zapoznają uczniów z zasadami funkcjonowania samorządu lokalnego i organów państwa
- Włączają uczniów do działań na rzecz społeczności lokalnej
- Ukazują ponadczasowe, uniwersalne wartości takie jak: tolerancja, demokracja, służba społeczna, patriotyzm
- Podkreślają treści patriotyczne w programach swoich zajęć edukacyjnych (np. rocznice, wydarzenia, wzory osobowe - autorytety)
- Zapraszają na spotkania ciekawych ludzi, przedstawicieli władz samorządowych
- Organizują wycieczki do instytucji społecznych i samorządowych

### **2) nauczyciel wychowawca:**

- Zapoznaje uczniów ze Statutem Szkoły, prawami i obowiązkami ucznia
- Informuje, jak skutecznie przeciwstawiać się łamaniu praw jednostki
- Powołuje samorząd klasowy i koordynuje jego pracę
- Przygotowuje uczniów do pełnienia różnych ról życiowych
- Zapoznaje uczniów z formami uczestnictwa w życiu publicznym regionu, państwa, zintegrowanej Europy
- Prowadzi zajęcia uczące właściwej komunikacji i rozwiązywania konfliktów
- Przybliży uczniom zasady demokracji i samorządności, uświadamia konieczność działania w życiu publicznym według zasad prawa i demokracji
- Uczy szacunku dla państwa, jego instytucji oraz symboli narodowych; wyrabia poczucie dumy z bycia uczniem Szkoły Podstawowej im. M. Kopernika w Czasławiu
- Organizuje wycieczki do urzędów i instytucji państwowych i społecznych, muzeów, na wystawy,
- Zachęca do udziału w akcjach społecznych
- Wyróżnia i nagradza uczniów aktywnych społecznie
- Pomaga odkrywać predyspozycje zawodowe, ułatwia podjęcie decyzji dotyczące dalszego kształcenia (np. spotkania z psychologiem, wizyty w poradni zawodowej, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów), rozbudza zainteresowanie starszych uczniów przyszłą pracą zawodową, STEM

### **3) szkoła jako instytucja:**

- Powołuje Samorząd Uczniowski i stwarza warunki do jego działania
- Współpracuje ze środowiskiem lokalnym (z Radą Sołecką, Urzędem Gminy, Ochotniczą Strażą Pożarną, Państwową Strażą Pożarną, Kołem Gospodyń Wiejskich, Szkołą Muzyczną I stopnia w Czasławiu, Niepublicznym Wielokulturowym Przedszkolem w Czasławiu, kościołem w ramach wychowania moralnego i duchowego dzieci – rekolekcje, Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Dobczycach, Klubem Kolarskim BBC Czaja,

Nadleśnictwem w Myślenicach, PTTK w Myślenicach, lokalnym przedsiębiorstwami, Środowiskowym Domem Samopomocy Społecznej w Zegartowicach, innymi szkołami, policją GOPS, Krakowskim Klubem Lotnictwa)

- Nawiązuje kontakty z innymi szkołami i placówkami oświatowymi
- Inicjuje organizację imprez szkolnych, przygotowuje akademie z okazji świąt państwowych i narodowych, okolicznościowe apele tematyczne
- Promuje uczniów aktywnych i dojrzałych społecznie

#### **Dzięki realizacji wymienionych zadań uczniowie:**

- Uczestniczą w pracach Samorządu Klasowego i Szkolnego
- Pomagają kolegom z trudnościami w nauce
- Włączają się do akcji charytatywnych
- Uczestniczą w pracach różnych grup szkolnych
- Współorganizują imprezy klasowe i szkolne
- Pełnią różne role społeczne, np. organizatora, przewodniczącego
- Sami podejmują działania społeczne
- Znają historię i tradycje miejscowości, regionu, kraju
- Świadomie i godnie uczestniczą w obchodach rocznic państwowych i uroczystościach szkolnych

#### **5. Rozwój moralno – etyczny (duchowy):**

Dbając o rozwój moralno – etyczny uczniów:

##### **1) nauczyciele zajęć edukacyjnych:**

- Eksponują pozytywne wzorce moralne oraz takie wartości ogólnoludzkie jak: godność, uczciwość, odwaga, odpowiedzialność, tolerancja, współczucie, poświęcenie
- Uwrażliwiają na dobro i zło podkreślając konsekwencje złych i dobrych czynów
- Ukazują problemy moralne człowieka i sposoby ich rozwiązywania
- Zapoznają uczniów z różnymi systemami, religiami, światopoglądami, ucząc tolerancji
- Uczą pracowitości oraz odpowiedzialności, wytrwałości i systematyczności w działaniu
- Uczą ładu i porządku na stanowisku nauki, pracy, w toczeniu; dokładności i staranności w wykonywaniu zadań
- Uczą życzliwości wobec ludzi, otwartości na świat
- Akcentują dorobek moralno – duchowy Polaków i Europejczyków
- Propagują takie wartości jak: ojczyzna, dom, rodzina, przyjaźń, miłość, wspólnota
- Prezentują wartościowe postacie współczesnego życia kulturalnego, społecznego, politycznego
- Promują i wyróżniają właściwe postawy uczniów
- Sami dają przykład właściwej postawy moralnej

##### **2) Nauczyciel wychowawca:**

- Uświadamia znaczenie przestrzegania zasad moralnych dla prawidłowego funkcjonowania życia rodzinnego, szkolnego, społecznego i politycznego
- Uczy odróżniania normy moralnej od niewłaściwych zachowań, prawdy od fałszu
- Ukazuje konieczność pracy nad sobą
- Wspiera uczniów w poszukiwaniu wartości, zachęca do refleksji nad sobą i światem
- Na bieżąco i konsekwentnie reaguje na przejawy niewłaściwych zachowań
- Poznaje środowisko ucznia

- Uczy szacunku dla siebie i innych ludzi oraz odpowiedzialności
- Uważliwia na zagrożenia wychowawcze wynikające z niewłaściwego korzystania z telewizji, komputera
- Uczy wrażliwości na drugiego człowieka i cierpienie, włączając uczniów do akcji humanitarnych
- Uczy tolerancji, prowadząc cykle zajęć na temat różnych kultur, mniejszości narodowych, ludzi niepełnosprawnych
- Uświadamia zagrożenia związane z przynależnością do różnych subkultur młodzieżowych, sekt
- Zaprasza na lekcje ludzi, którzy są przykładem właściwych postaw moralnych i etnicznych

### **3) szkoła jako instytucja:**

- Koordynuje lub inicjuje akcje wspierające rozwój moralno – etniczny (np. akcje charytatywne)
- Sprawuje opiekę nad dziećmi z rodzin zagrożonych patologiami oraz z różnorodnymi problemami
- Organizuje spotkania z rodzicami na temat problemów dzieci i młodzieży w okresie dojrzewania

### **Dzięki realizacji wymienionych zadań uczniowie:**

- Potrafią dokonywać prawidłowych wyborów moralnych
- Postępują świadomie, odpowiedzialnie, konsekwentnie
- Są otwarci na innych ludzi, wrażliwi na ich problemy
- Potrafią właściwie oceniać ludzkie zachowania i postawy
- Samodzielnie podejmują działania wspomagające ich rozwój moralno – duchowy
- Są świadomi zagrożeń i umieją się im przeciwstawić
- Widzą potrzebę pracy nad własnym charakterem i troszczą się o swój rozwój

## **VI. Współpraca z rodzicami**

### **1. Szanując prawo rodziców do wychowywania swojego dziecka szkoła będzie wspomagać rodziców w wychowaniu poprzez:**

- Organizację planowanych spotkań z rodzicami, połączonych z pedagogizacją
- Respektowanie oczekiwań rodziców w zakresie wychowania moralnego i religijnego ich dziecka

### **2. Szkoła zapewni rodzicom wpływ na życie i działalność szkoły poprzez:**

- Wybór do Rad Klasowych, Rady Rodziców
- Udział w opracowaniu Programu Wychowawczo – Profilaktycznego
- Współpracę w rozwiązywaniu problemów szkolnych, wychowawczych
- Oferowaną pomoc w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych

### **3. Szkoła proponuje rodzicom:**

- Uczestnictwo w spotkaniach z pracownikami poradni pedagogiczno – psychologicznej i przedstawicielami innych instytucji
- Uczestnictwo w uroczystościach klasowych szkolnych
- Korzystanie z księgozbioru biblioteki szkolnej
- Pomoc w rozwiązywaniu sytuacji problemowej dotyczącej ich dziecka

- Pomoc w kontaktach z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną
- Pomoc w uzyskaniu informacji o instytucjach i organizacjach udzielających wsparcia i pomocy

### **VII. Ewaluacja Programu:**

Przebieg pracy wychowawczo – profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania działań wychowawczych w kolejnym roku szkolnym oraz do modyfikacji samego Programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba).

Narzędzia ewaluacji:

- Sprawozdania wychowawców z realizacji rocznej pracy wychowawczej w swoich klasach
- Ankiety skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców
- Analiza dokumentów
- Obserwacje dokonywane przez wychowanków klas, nauczycieli, uczniów, rodziców
- Rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami, pracownikami szkoły

### **VIII. Ustalenia końcowe:**

1. Za realizację Programu Wychowawczo – Profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy szkoły.
2. Na początku każdego roku szkolnego wychowawczy opracowują Plany Pracy Wychowawczej na dany rok szkolny dla swojej klasy, w którym zawarta jest realizacja zadań związanych ze wszystkimi sferami rozwoju ucznia, określonych w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym, stosowanie do wieku uczniów, które stanowią załączniki do Programu.